

SAOPŠTENJE 80/2026

Datum objave: 19.6.2026.

Prva procjena bruto domaćeg proizvoda (BDP) i stvarne individualne potrošnje (SIP) po stanovniku, prema standardu kupovne moći (SKM)

2025. godina

Prema prvoj procjeni EUROSTAT-a, bruto domaći proizvod po stanovniku prema standardu kupovne moći u Crnoj Gori u 2025. godini iznosio je 54% prosjeka EU-27.

Od zemalja članica EU, najveći bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku prema standardu kupovne moći (SKM) zabilježen je u Luksemburgu, čiji je nivo više od dva puta iznad prosjeka EU-27, i iznosi 239% evropskog prosjeka, dok se Bugarska i Grčka nalaze na najnižem nivou sa 68% prosjeka EU-27.

Od zemalja iz regiona, prema prvoj procjeni EUROSTAT-a, Hrvatska ima najveći BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći koji iznosi 78% prosjeka EU-27, dok se Crna Gora nalazi na drugom mjestu na nivou od 54% prosjeka EU-27. Srbija se nalazi na nivou od 52% evropskog prosjeka, Albanija i Sjeverna Makedonija na nivou od 43% i Bosna i Hercegovina na nivou od 36% evropskog prosjeka.

Prema prvoj procjeni, stvarna individualna potrošnja (SIP) po stanovniku, izražena u standardu kupovne moći, među državama članicama EU-27 kretala se u rasponu od 73% prosjeka EU-27 u Mađarskoj i Letoniji do 145% prosjeka EU-27 u Luksemburgu.

Grafik 1. Prva procjena BDP-a po stanovniku prema standardu kupovne moći, 2025. godina (EU-27 =100)

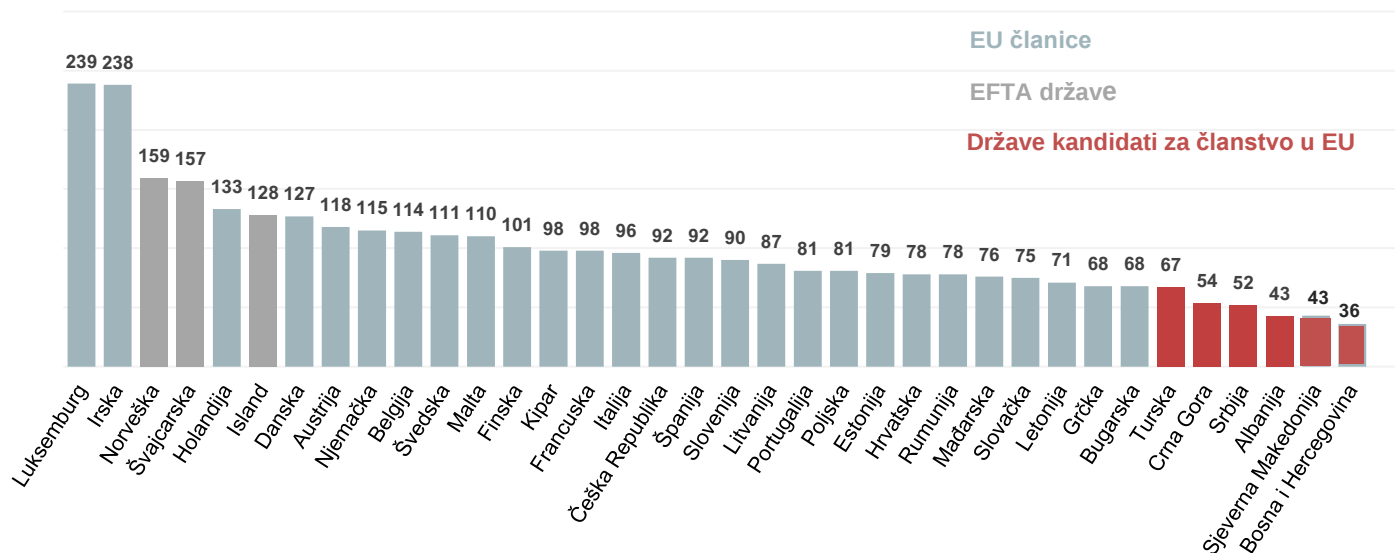

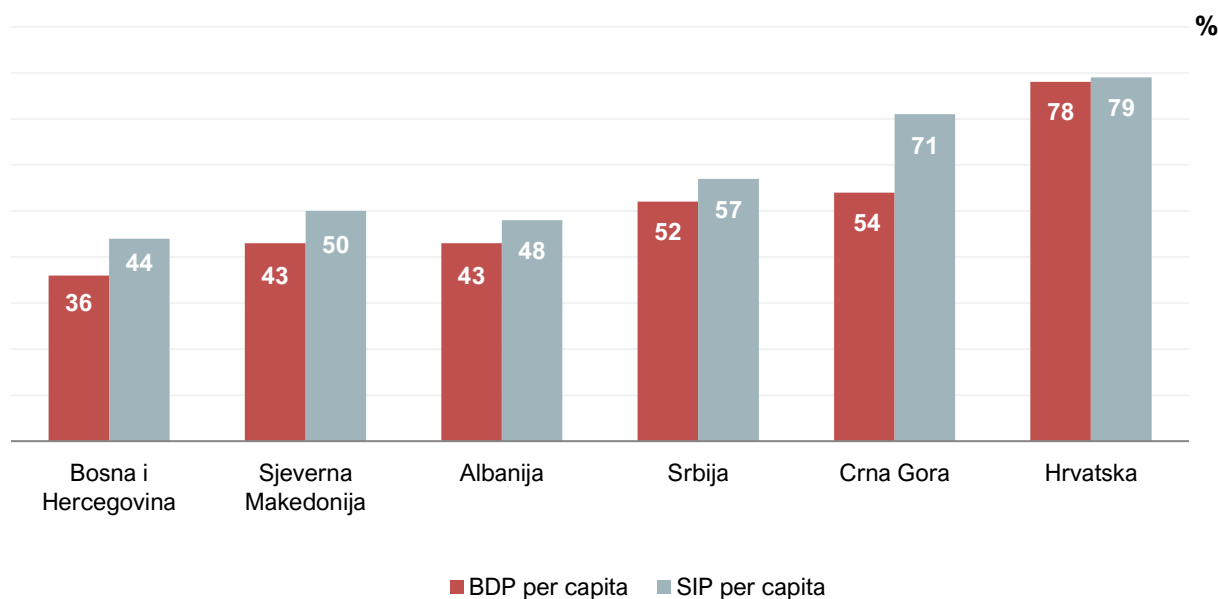
Tabela 1. Prva procjena bruto domaćeg proizvoda i stvarne individualne potrošnje po stanovniku, prema standardu kupovne moći za 2024. i 2025. godinu (EU-27 =100)

Država	BDP po stanovniku		SIP po stanovniku	
	2024	2025	2024	2025
EU-27¹	100	100	100	100
EA-21²	103	103	103	103
Države članice EU				
Luksemburg	245	239	146	145
Irska	221	238	100	100
Holandija	134	133	120	119
Danska	127	127	105	106
Austrija	119	118	114	113
Njemačka	116	115	119	120
Belgija	117	114	113	113
Švedska	111	111	103	103
Malta	110	110	90	88
Finska	102	101	102	99
Kipar	99	98	98	98
Francuska	98	98	106	103
Italija	98	96	98	97
Češka Republika	91	92	82	83
Španija	91	92	91	92
Slovenija	90	90	86	86
Litvanija	87	87	88	87
Portugalija	82	81	86	86
Poljska	78	81	85	88
Estonija	79	79	74	74
Hrvatska	78	78	79	79
Rumunija	77	78	86	86
Mađarska	76	76	73	73
Slovačka	75	75	77	77
Letonija	68	71	72	73
Grčka	69	68	79	80
Bugarska	66	68	73	77
Države članice EFTA				
Norveška	160	159	121	128
Švajcarska	151	157	116	114
Island	131	128	116	115
Države kandidati za članstvo u EU				
Turska	72	67	71	70
Crna Gora	53	54	70	71
Srbija	52	52	56	57
Albanija	42	43	47	48
Sjeverna Makedonija	42	43	49	50
Bosna i Hercegovina	35	36	42	44

Izvor: EUROSTAT

¹ Od 1. februara 2020. godine Evropsku uniju (EU) čine 27 zemalja članica² Eurozona se sastoji od onih država članica Evropske unije (EU) koje su usvojile euro kao svoju jedinstvenu valutu.

Grafik 2. Procijenjeni BDP i SIP po stanovniku prema standardu kupovne moći za 2025. godinu, poređenje sa zemljama okruženja (EU-27 =100)

Posmatrajući zemlje regiona, prema prvoj procjeni EUROSTAT-a, stvarna individualna potrošnja po stanovniku prema standardu kupovne moći se kreće u rasponu od 44% u Bosni i Hercegovini do 79% prosjeka EU-27 u Hrvatskoj. Stvarna individualna potrošnja po stanovniku prema standardu kupovne moći u Crnoj Gori u 2025. godini prema prvoj procjeni iznosila je 71% prosjeka EU-27.

Bruto domaći proizvod po glavi stanovnika uglavnom je pokazatelj nivoa ekonomske aktivnosti, dok je stvarna individualna potrošnja po glavi stanovnika alternativni pokazatelj, bolje prilagođen da opiše materijalno blagostanje domaćinstva.

Generalno, nivo SIP po stanovniku je više homogen nego BDP ali i dalje postoje značajne razlike među članicama EU. Struktura stvarne individualne potrošnje je bazirana na homogenim skupovima proizvoda i usluga koja domaćinstva konzumiraju ali su i dalje evidentne razlike između nivoa SIP per capita među zemljama članica EU.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Standard kupovne moći (SKM) je jedinica vještačke valute koja eliminiše razlike između nivoa cijena između zemalja. Tako jedan SKM kupuje isti obim roba i usluga u svim zemljama. Ova jedinica omogućava smisleno poređenje obima ekonomskih pokazatelja u svim zemljama.

Ovaj indikator, između ostalog, koristi se za prostorno poređenje veličine BDP-a, odnosno veličine ekonomije, te ekonomskog blagostanja.

Na veličinu BDP-a po stanovniku izraženog u standardu kupovne moći najvećim dijelom utiče obim BDP-a obračunatog rashodnom metodom, nivo potrošačkih cijena i broj stanovnika.

Pariteti kupovne moći (PKM) su stope za prevođenje valuta koje se primjenjuju kako bi se izvršilo pretvaranje ekonomskih indikatora izraženih u nacionalnim valutama u zajedničku vještačku valutu – Standard kupovne moći (SKM), koja izjednačava kupovnu moć različitih nacionalnih valuta i omogućava svrsishodno poređenje obima između zemalja.

Na primjer, ako se bruto domaći proizvod po stanovniku izražen u nacionalnoj valuti svake zemlje koja učestvuje u poređenju, podijeli sa njenim PKM-om, dobijene vrijednosti će neutralizovati uticaj različitih nivoa cijena i istovremeno prikazati realni obim bruto domaćeg proizvoda na zajedničkom cjenovnom nivou. Kada se podijeli sa nominalnim kursom za datu godinu, PKM daje procjenu nivoa cijena za datu zemlju u odnosu na, npr. EU-27.

Indeksi nivoa cijena obezbjeđuju poređenje nivoa cijena između zemalja u odnosu na prosjek EU. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa EU prosjekom i obrnuto.

Stvarna individualna potrošnja odnosi se na sva dobra i usluge stvarno potrošene ili kupljene od strane domaćinstava. Ona obuhvata dobra i usluge kupljene direktno od strane domaćinstava kao i usluge koje su obezbijeđene od strane neprofitnih institucija i vladinih institucija za ličnu potrošnju (npr. zdravstvo i obrazovne usluge).

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Paritet kupovne moći](#)